

**N:o 12.**

Ank. till Riksd. kansli den 9 februari 1892, kl. 12 midd.

*Utlåtande, angående föreslagna statsbidrag till vägars anläggning och förbättring, bro- och hamnbyggnader, vattenkommunikationer och torrläggning af vattensjuka marker samt angående vilkoren för sådana statsbidrags åtnjutande.*

(R. A.)

I Kongl. Maj:ts proposition om statsverkets tillstånd och behof har Kongl. Maj:t, i sammanhang med afgifvet förslag till reglering af utgifterna under riksstatens sjetta hufvudtitel, hos Riksdagen gjort framställning om de anslag, hvilka Kongl. Maj:t ansett böra beviljas för utförande af väganläggningar och vägförbättringar, bro- och hamnbyggnader; vattenkommunikationer och frostminskningsföretag; och får statsutskottet härmed afgifva utlåtande ej mindre öfver Kongl. Maj:ts omförmälda förslag än ock öfver en i nedan nämnda enskilda motion gjord framställning i ett dermed sammanhang egande ämne.

1:o.

**Väganläggningar och vägförbättringar.**

Till bidrag för anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar har Kongl. Maj:t i sin ofvan berörda proposition angående statsverkets tillstånd och behof föreslagit, att Riksdagen måtte för år 1893 bevilja 800,000 kronor, eller samma belopp, hvarmed detta anslag utgår under innevarande år.

Utskottet har inhemtat, att vägbyggnadsfonden för år 1891, 600,000 kronor, sålunda fördelats, att till sammanlagdt 53 arbeten med en väglängd af 338,8 kilometer och en beräknad kostnad af 919,393 kronor anslag beviljats till följande belopp för företag inom nedan nämnda län, nemligen:

inom Blekinge	län.....	kr. 17,300: —
» Kristianstads	» .....	» 17,100: —
» Hallands	» .....	» 23,100: —
» Göteborg och Bohus	» .....	» 36,800: —
» Elfsborgs	» .....	» 34,600: —
» Vermlands	» .....	» 65,000: —
» Östergötlands	» .....	» 26,300: —
» Jönköpings	» .....	» 26,600: —
» Kalmar	» .....	» 33,600: —
» Skaraborgs	» .....	» 10,300: —
» Stockholms	» .....	» 8,800: —
» Södermanlands	» .....	» 19,100: —
» Örebro	» .....	» 6,350: —
» Vestmanlands	» .....	» 13,631: 02
» Kopparbergs	» .....	» 15,800: —
» Vesternorrlands	» .....	» 58,300: —
» Jemtlands	» .....	» 42,800: —
» Vesterbottens	» .....	» 37,800: —
» Norrbottens	» .....	» 106,300: —
	Summa kr.	599,581: 02

Ursprungligen hade fondens hela belopp, 600,000 kronor, blifvit anvisadt, men till följd af besparingar vid utförandet af två arbeten nedgingo bidragen till ofvanstående belopp.

Beträffande fördelningen af vägbyggnadsfonden för innevarande år 1892 har Kongl. Maj:t till tre företag med en väglängd tillsammans af 120 kilometer inom Norrbottens län, beräknade att kosta 282,800 kronor, anvisat ..... kr. 102,300: --

hvarjemte väg- och vattenbyggnadsstyrelsen föreslagit, att till 48 arbeten med en väglängd af 335,9 kilometer inom 18 olika län, beräknade till en kostnad af 1,003,654 kronor, måtte anvisas..... » 666,700: —

och till framtida fördelning reserveras fondens återstod..... » 31,000: —

== 800,000: —

Af de för år 1892 redan anvisade medlen äro 75,000 kronor disponerade för den väg mellan Glommerträsk och Visträsk i Norrbottens län, till hvars byggande, enligt 1891 års Riksdags beslut, må anvisas statsbidrag till högre belopp än två tredjedelar af kostnaden.

Anslag hafva begärts, men ej ännu kunnat af styrelsen föreslås till utförande af vägarbeten, för hvilka, enligt granskade förslag, kostnaden beräknats till..... kr. 2,554,876: —

hvertill kommer kostnaden *dels* för sådana vägföretag, till hvilka understöd begärts, men för hvilka arbetsplanerna ännu ej hunnit af styrelsen granskas ..... » 429,730: —  
*dels* för arbeten, hvilkas planer granskats, men för hvilka bidrags anvisande beror på ny anmälan ..... » 327,777: —

Kostnaden för väg- och arbetsplaner, som efter fördelningen af fonden för år 1892 hos styrelsen qvarligga, utgör således ..... kr. 3,312,383: —

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må, med bifall till Kongl. Maj:ts förslag, för år 1893 såsom bidrag för anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar anvisa ett belopp af 800,000 kronor.

2:o.

### Bro- och hamnbyggnader samt vattenkommunikationer.

Till *understödjande af brobyggnader och hamnbyggnader samt upprensning af åar och farleder* har Kongl. Maj:t af Riksdagen begärt ett anslag för år 1893 af 150,000 kronor, eller samma belopp, som för ifrågavarande ändamål anvisats af 1890 och 1891 årens Riksdagar.

Detta anslag har förut beviljats till understödjande af brobyggnader och *mindre* hamnbyggnader samt upprensning af åar och farleder. Uteslutandet af ordet »mindre» har, enligt hvad som inhemtas af ett statsverkspropositionen bifogadt statsrådsprotokoll öfver civilärenden den 13 sistlidne

januari, skett på framställning af väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, hvilken ansett, att anslaget borde få användas äfven till andra än mindre hamnbyggnader. Med anledning af detta styrelsens förslag anförde statsrådet och chefen för civildepartementet, att, då det understundom kunde vara af omständigheterna påkalladt, att statsbidrag beviljades äfven för åstadkommande af hamnanläggningar, hvilka, i allmänhet taget, icke kunde hänföras till andra än mindre sådana, ehuru de efter våra förhållanden måhända förefölle ganska omfattande och kostsamma, statsrådet ansåge den ifrågasatta förändringen ega skäl för sig till förekommande af tvekan om uttryckets rätta innebörd, då det med den nuvarande bestämmelsen ofta kunde vara vanskligt att afgöra, huru vida en ifrågasatt hamnanläggning vore af beskaffenhet att bidrag dertill från berörda anslag finge beviljas eller icke. Statsrådet erinrade derjemte, att det med afseende å anslagets jemförelsevis ringa belopp i allt fall icke kunde ifrågakomma att med bidrag från anslaget understödja sådana hamnanläggningar, som vore synnerligen kostsamma, såsom t. ex. hamnanläggningar vid mera betydande sjöstäder.

Då afsigten med detta anslag allt fortfarande bör i främsta rummet vara att understödja mindre hamnbyggnader, har utskottet icke ansett lämpligt att utesluta ordet »mindre» i anslagets titel. Utskottet tillstyrker deremot, att framför ordet »mindre» inskjutes ordet »företrädesvis», hvarigenom, på samma gång utsagdt blifvit, att mindre hamnbyggnader först skola komma i åtanke vid anslagets fördelning, tillfalle bereddes att från samma anslag lemna bidrag äfven åt hamnbyggnadsarbeten, hvilkas hänförande till mindre sådana kunde anses tvifvelaktigt. Den af utskottet förordade förändring i formen för anslagets beviljande komme hufvudsakligen att ega betydelse i de fall, då understöd lemnats till de mindre hamnbyggnader, hvarför bidrag äskats, men anslaget ändock medgäfve understödjande af hamnarbeten, som måhända, strängt taget, icke vore att räkna såsom mindre hamnbyggnader.

Af 1891 års anslag beviljades, enligt hvad utskottet inhemtat, statsbidrag till sju företag inom fyra olika län. För närvarande har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen under behandling ansökningar om bidrag från ifrågasvarande fond för arbeten, beräknade att kosta 563,860 kronor, för hvilka arbetens understödjande å 1892 års fond finnes en odisponerad behållning af 85,700 kronor.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt hemställer utskottet,

att Riksdagen må på det sätt bifalla Kongl. Maj:ts förslag, att till understödjande af brobyggnader och, företrädesvis mindre, hamnbyggnader samt upprensning af åar och farleder för år 1893 anvisas 150,000 kronor.

3:o.

**Frostminskningsföretag.**

Till understödjande, medelst anslag utan återbetalningsskyldighet, af sådana myrutdikningar och vattenaftappningar, hvilkas ändamål är att minska frostländigheten för närliggande bygd, har Kongl. Maj:t äskat anvisande för år 1893 af 100,000 kronor, eller det belopp, till hvilket detta anslag, sedan det under åren 1889—1891 utgått med 50,000 kronor årligen, af sistlidna års Riksdag höjdes.

Utskottet, som inhemtat, att af innevarande års anslag för ifrågavarande ändamål redan disponerats ett belopp af 33,150 kronor, hemställer,

att Riksdagen må, med bifall till Kongl. Maj:ts förslag, för understödjande, medelst anslag utan återbetalningsskyldighet, af sådana myrutdikningar och vattenaftappningar, hvilkas ändamål är att minska frostländigheten för närliggande bygd, för år 1893 anvisa 100,000 kronor.

4:o.

I afseende å *vilkoren för erhållande och tillgodonjutande af de här ofvan omförmälda statsbidrag* samt angående kontrollen derå, att arbetena utföras enligt fastställda planer, har Kongl. Maj:t icke föreslagit någon förändring.

I en inom Andra Kammaren afgifven motion (n:o 50) har herr A. Andersson i Hakarp förnyat sitt vid senaste tre riksdagar framställda, men ej bifallna förslag om sådan ändring i vilkoren för åtnjutande af anslag ur den s. k. *frostfonden*, att anslagen måtte beviljas att utgå med hälften, i stället för såsom nu med en tredjedel, af kostnaderna för torrlägningsarbetena efter hittills bestämda grunder.

Föregående Riksdagars statsutskott hafva med afseende å berörda yrkande framhållit, att det beträffande ifrågavarande slag af torrlägningsarbeten, för erhållande af någon visshet derom, att anslaget komme att användas till sitt egentliga ändamål och att arbetet, sedan det utförts, behörigen underhölls, vore nödvändigt, att anslagsbeloppet ej tilltoges högre, än att den andel i kostnaden, den enskilde understödstagaren finge vidkännas, blefve tillräcklig för att utvisa ett verkligen befintligt och noggrant pröfvadt intresse å hans

sida. Då det torde vara på hänsynen härtill, som det nu gällande stadgandet om proportionen mellan statsbidraget och intressentens egen kostnad stöder sig, har utskottet ej ansett giltiga skäl förefinnas att tillstyrka rubbning härutinnan.

Utskottet hemställer därför,

att Riksdagen, utan afseende å herr A. Anderssons motion, må besluta, att de med afseende å de i detta utlåtande omförmälda statsbidrag meddelade allmänna vilkor och föreskrifter, hvilka finnas intagna i Riksdagens skrivelser till Konungen den 27 april 1881 (n:o 69), den 11 juni 1883 (n:o 67) och den 7 maj 1889 (n:o 43), fortfarande skola blifva gällande.

Stockholm den 9 februari 1892.

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.

---

Sammandrag af de uti statsutskottets utlåtande n:o 12 tillstyrkta statsbidrag för väganläggningar och vägförbättringar, bro- och hamnbyggnader, vattenkommunikationer samt torrläggning af vattensjuka marker.

	Anslag.	
	Kronor.	öre.
<i>A. Väganläggningar och vägförbättringar.</i>		
Till fond för anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar	800,000	—
<i>B. Bro- och hamnbyggnader samt vattenkommunikationer.</i>		
Till fond för understödjande af brobyggnader och, företrädesvis mindre, hamnbyggnader samt upprensning af åar och farleder .....	150,000	—
<i>C. Frostminskningsföretag.</i>		
Till fond för understödjande af sådana myrutedikningar och vattenaftappningar, hvilkas ändamål är att minska frostländigheten för närliggande bygd .....	100,000	—
Summa kronor	1,050,000	—